

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

Door Reg.	kopie gezonden
aan	<u>DW</u>

Aan de Minister van Veiligheid en
Justitie
mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Directie Strategie en
Ontwikkeling

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

datum 26 september 2012
onderdeel Strategie en Ontwikkeling
contactpersoon
doorkiesnummer
faxnummer
e-mail
ons kenmerk UIT 5920 SO / RMD
uw kenmerk 284272
onderwerp Adviesaanvraag inzake het concept wetsvoorstel flexibel cameratoezicht

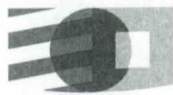
t 070 - 361 9723
f 070 - 361 9746
www.rechtspraak.nl

Geachte heer Opstelten,

Bij brief van 12 juli 2012 (kenmerk 284272), verzocht u de Raad voor de rechtspraak (hierna de Raad) advies uit te brengen inzake het concept wetsvoorstel flexibel cameratoezicht (hierna het Wetsvoorstel). Het wetsvoorstel maakt tijdelijk en flexibel cameratoezicht mogelijk indien dit noodzakelijk is in het belang van de handhaving van de openbare orde ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats. Anders dan de huidige regeling, vereist het wetsvoorstel geen specifiek plaatsingsbesluit waarin de plaatsing van iedere afzonderlijke camera wordt vastgelegd. In de plaats daarvan komt een gebiedsaanwijzing (middels een besluit in de zin van de Awb, genomen door de burgemeester) waarin wordt bepaald binnen welk gebied de flexibele camera's geplaatst en verplaatst mogen worden.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenoemde wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 26 september 2012
kenmerk UIT 5920 SO / RMD
pagina 2 van 4

Advies

Reikwijdte wettelijke regeling

De Raad is van mening dat uit het wetsvoorstel en de Memorie van toelichting (MvT) onvoldoende duidelijk is wat het bereik is van de wettelijke regeling. De Raad begrijpt het voorstel aldus dat het zowel ruimte biedt voor het opstellen van vaste camera's (nagelvast) als mobiele camera's die verplaatst kunnen worden naar een ander deel van het gebied dat is aangewezen. Vraag is of onder de mobiele camera's bijvoorbeeld ook handcamera's vallen, die door de gemeentelijke toezichthouders (bijvoorbeeld vanuit een auto) binnen het aangewezen gebied kunnen worden gehanteerd. De Raad verzoekt u in de MvT aandacht te besteden aan dit punt.

Voorts is het volgens de Raad onduidelijk of het de bedoeling van de wetgever is dat dergelijke gebiedsaanwijzingsbesluiten voor een langere periode van soms wel jaren kunnen gaan gelden voor gebieden waar met enige regelmaat op verschillende plaatsen de openbare orde wordt verstoord, of dat dergelijke besluiten slechts bedoeld zijn om incidentele verstoringen van de openbare orde te bestrijden die zich weliswaar kunnen verplaatsen in een wat groter gebied maar toch slechts een kortdurend, incidenteel karakter hebben. In het eerste geval is het denkbaar dat het gebied voor maanden of jaren wordt aangewezen en in het tweede geval ligt het meer voor de hand om te denken aan dagen of weken. Een verduidelijking in de MvT op deze punten draagt bij aan een effectieve en efficiënte beoordeling van de gebiedsaanwijzing.

In vervolg hierop merkt de Raad op dat, naarmate de duur van de aanwijzing in de praktijk langer zal zijn, de kans dat wordt vergeten deze te verlengen groter zal kunnen worden. De Raad wil erop wijzen dat bewijs dat via cameratoezicht is verkregen na verstrijken van de duur van de aanwijzing, kan leiden tot een beroep op onrechtmatige bewijsvergaring. De Raad beschikt niet over informatie hoe dit in de huidige praktijk wordt voorkomen en of een dergelijke situatie wel eens is voorgekomen, en adviseert hieraan in de MvT aandacht te besteden.

Overigens wil de Raad in dit verband op het volgende wijzen. In het wetsvoorstel is in artikel 151c, eerste lid en tweede lid, onder b opgenomen dat de burgemeester dient te besluiten voor welke duur de gebiedsaanwijzing plaatsvindt. In de MvT wordt in paragraaf 4.3 vermeld dat de bevoegdheid tot de inzet van flexibel cameratoezicht niet beperkt is tot een bepaalde tijdsduur. De wettelijke begrenzing van de duur van de inzet van flexibel cameratoezicht zou volgens de MvT aanwezig zijn in de intrekingsgrond voor de gebiedsaanwijzing (artikel 151c, vijfde lid). Het verdient aanbeveling de wettekst en de MvT op dit punt met elkaar in overeenstemming te brengen, waarbij rekening wordt gehouden met hetgeen hiervoor in de tweede alinea is opgemerkt.

Motivering gebiedsaanwijzing

Grenzen van het cameratoezichtsgebied

Behalve de eis dat de aanwijzing in het belang van de handhaving van de openbare orde ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats noodzakelijk moet zijn, worden in de wettelijke regeling nauwelijks eisen worden gesteld aan de aanwijzing van het gebied waar (flexibel) cameratoezicht mag worden toegepast. De interpretatie en invulling van deze ruime norm wordt geheel overgelaten aan de

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 26 september 2012
kenmerk UIT 5920 SO / RMD
pagina 3 van 4

burgemeester. De rechter zou aanmerkelijk meer houvast krijgen bij de beoordeling van een gebiedsaanwijzingsbesluit, indien de burgemeester niet alleen de dreigende schending van de openbare orde dient te motiveren, maar ook dient te motiveren waarom hij van oordeel is dat de schending van de openbare orde zich in het gehele betrokken gebied zou kunnen voordoen. De Raad verzoekt u dit in de MvT op te nemen.

Privacy

Aangezien cameratoezicht moet worden aangemerkt als een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer, dient dit zodanig te worden ingericht dat niet meer plaatsen en personen worden waargenomen en vastgelegd dan voor het doel noodzakelijk is (eis van proportionaliteit). Bovendien brengt het subsidiariteitsbeginsel mee dat dit toezichtsinstrument slechts als ultimum remedium wordt ingezet, zodat ook andere maatregelen ter bescherming van de openbare orde dienen te worden overwogen en aangewend indien daarmee de schending van de openbare orde kan worden voorkomen of beëindigd. Dit stelt naar het oordeel van de Raad de nodige eisen aan de motivering van het gebiedsaanwijzingsbesluit door de burgemeester. Het verdient volgens de Raad aanbeveling om dit punt uitdrukkelijk in de MvT op te nemen.

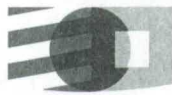
Werklast

Uit de MvT blijkt dat het de verwachting is dat het (flexibele) cameratoezicht de komende jaren zal toenemen. De Raad sluit niet uit dat bewoners van het gebied waarin het mobiele cameratoezicht wordt toegestaan, tegen de gebiedsaanwijzing in beroep zullen gaan. Daarbij merkt de Raad op dat naarmate de druk op de privacy groter wordt door allerhande maatregelen, de weerzin daartegen ook groter zal worden en daarmee de beroepsbereidheid zal toenemen. Die beroepsbereidheid zal ook groter worden als blijkt dat gebiedsaanwijzingen voor langere periodes, bijvoorbeeld maanden of jaren, zouden kunnen gelden. De Raad ziet echter op dit moment geen aanknopingspunten om een schatting te kunnen maken van het aantal extra zaken dat deze regeling zou kunnen genereren.

Mocht na de invoering van de wet sprake zijn van substantiële werklastgevolgen, dan houdt de Raad zich het recht voor om hier op een later moment op terug te komen. Indien na het uitbrengen van dit advies het wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren.

Tot slot

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad het op prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 26 september 2012
kenmerk UIT 5920 SO / RMD
pagina 4 van 4

gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

Mr. F.C. Bakker
Lid Raad voor de rechtspraak

